

1940 - 1945

ΔΙΚΤΥΟ ΜΑΡΤΥΡΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ & ΧΩΡΙΩΝ"ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΑ"

| English Version |

HOME 1940 - 1945 ΔΗΜΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

→ 29.09.11

αναζήτηση...

GO

Αρχική ▶ Μαρτυρικές Πόλεις ▶ Ν. Θεσσαλονίκης ▶ Δήμος Χορτιάτη ▶ Χορτιάτης, 2 Σεπτεμβρίου 1944

PRINT EMAIL

Χορτιάτης, 2 Σεπτεμβρίου 1944

Σελίδα 4 από 5

Η επόμενη ημέρα

Ένας μανιασμένος αέρας σηκώνεται κατά την ώρα της γερμανικής αποχώρησης. Ο άνεμος μεταφέρει στη Θεσσαλονίκη, που από νωρίς στέκεται και κοιτά αμήχανη τον καπνό που ολοένα υψώνεται πάνω από το Χορτιάτη, τα θλιβερά μαντάτα. Τη σιωπή των ερειπίων, την κραυγή των διασωθέντων, την αιματοβαμμένη τέφρα από τα αποκαΐδια του χωριού, τη μυρωδιά της καμένης σάρκας. Το ίδιο μήνυμα μεταφέρουν και οι ελάχιστοι επιζώντες στους Χορτιάτιους που δεν βρισκονταν την ώρα της καταστροφής στο χωριό.

Το επόμενο πρωινό οι Χορτιάτινοι θάβουν τους νεκρούς, αλλά θα αποφυγούν έως την απελευθέρωση να επιστρέψουν στον τόπο τους. Γερμανοί και ταγματασφαλίτες θα συνεχίσουν τις λεηλασίες στον κατεστραμμένο Χορτιάτη, ενώ περίπου τρεις εβδομάδες αργότερα και λίγο πριν την οριστική αποχώρησή τους από την Ελλάδα επιστρέφουν στο Χορτιάτη, για να ολοκληρώσουν την καταστροφή –καίγοντας για δεύτερη φορά το χωριό, μαζί και το δημοτικό σχολείο.

Λίγες ημέρες μετά τα γεγονότα της 2ας Σεπτεμβρίου θα συλληφθεί στην Καλαμαριά από αντάρτες ο ταγμασφαλίτης Κυζερλίδης, ένας από τους «πρωταγωνιστές», και θα λιντσαριστεί από τους κατοίκους στην κεντρική πλατεία του χωριού. Η απελευθέρωση βρίσκει το Χορτιάτη να προσπαθεί να επουλώσει τις πληγές του και να σταθεί ξανά στα πόδια του. Δύο χρόνια μετά την καταστροφή το κράτος θα αναστυλώσει το δημοτικό σχολείο και θα στήσει περίπου 220 μικρά σπίτια για τη στέγαση των κατοίκων του.

Μεσούντος του εμφυλίου πολέμου –κατά τη διάρκεια του οποίου ο Χορτιάτης θα πληρώσει και πάλι βαρύ τίμημα και από τις δύο πλευρές- το 1946 ο Φριτς Σούμπερτ επιστρέφει στην Ελλάδα με πλαστό διαβατήριο και ψεύτικο όνομα (Κωνσταντίνιδης) και εισέρχεται στη χώρα προσποιούμενος τον μηχανικό. Όμως αναγνωρίζεται στο αεροδρόμιο της Ελευσίνας και δικάζεται από το Δικαστήριο Δοσίλογων Αθηνών. Στην δίκη μεταξύ των μαρτύρων κατηγορίας -οι περισσότεροι από την Κρήτη που υπέστη τα πάνδεινα από τον Σούμπερτ και την ομάδα του- και οι Χορτιάτινοι Τάσος Ζέκκας και Γιάννης Γαλητσίανος και ο Μιχάλης Μάνος από το Ασβεστοχώρι. Καταδικάζεται 27 φορές εις θάνατο και εκτελείται δια τουφεκισμού στο Επταπύργιο Θεσσαλονίκης, στις 22 Οκτωβρίου 1947. «Η Γερμανία ζει και δεν πεθαίνει» είναι οι τελευταίες του κουβέντες, ενώ αρνείται ότι διέπραξε τα εγκλήματα που τον βαραίνουν. Στον τόπο της εκτέλεσης βρίσκονται συγκεντρωμένοι συγγενείς θυμάτων του, η οργή των οποίων είναι τόσο μεγάλη, ώστε κάποιοι από αυτούς ζητούν να του δώσουν τη χαριστική βολή, ενώ άλλοι εκδηλώνουν διάθεση λιθοβολισμού, όπως περιγράφουν τα ρεπορτάζ των εφημερίδων της εποχής.

Στις 2 Σεπτεμβρίου του 1960, 16 χρόνια μετά, γίνονται τα αποκαλυπτήρια του μνημείου του Ολοκαυτώματος, που δεσπόζει μέχρι και σήμερα στο κέντρο του χωριού, για να θυμίζει όλους αυτούς που με τη θυσία τους κατέστησαν το Χορτιάτη σύμβολο της Εθνικής Αντίστασης. Το ψηφιδωτό που αναπαριστά τα γεγονότα φιλοτέχνησε η κ.Γέτη Κρεμύδα, ενώ μέρος των μαρμάρων που χρησιμοποιήθηκαν για το μνημείο προήλθε από τα απομεινάρια της ιστορικής Μονής Χορταΐτου. Το 1988 συστάθηκε ο σύλλογος οικογενειών θυμάτων Ολοκαυτώματος Χορτιάτη.

Κάθε χρόνο στη μνήμη των θυμάτων του ολοκαυτώματος διοργανώνονται εκδηλώσεις μνήμης και πολιτισμού. Σε αυτές έχουν παραστεί κορυφαίες προσωπικότητες της πολιτικής ζωής του τόπου, μεταξύ των οποίων ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κ.Κωστής Στεφανόπουλος, το 2002, και ο σημερινός πρωθυπουργός κ.Κώστας Καραμανλής, το 2003.

Ο Χορτιάτης, για τα δεινά που υπέστη την περίοδο της κατοχής, το 1998 ονομάστηκε «μαρτυρικός» με το υπ. αριθμ. 399 Προεδρικό Διάταγμα. (ΦΕΚ 27716-12-98)

>> Προηγούμενο - Επόμενο >>

[Πίσω]

Ευρετήριο άρθρων

Χορτιάτης, 2 Σεπτεμβρίου 1944
9 Απριλίου του 1941
Αντιστασιακή δράση
Η επόμενη μέρα
Προσωπικές μαρτυρίες

Επιλογές

Αρχική
Δίκτυο - Διοικητικά
Καθμένα Χωριά
Δελτία Τύπου
Δημοσιεύσεις
Ιστορικά Στοιχεία
Ιστορία των Ολοκαυτωμάτων
Μαρτυρικές Πόλεις
Ν. Αρκαδίας
Ν. Άρτας
Ν. Αττικής
Ν. Αχαΐας
Ν. Βοιωτίας
Ν. Δράμας
Ν. Ηρακλείου
Ν. Θεσπρωτίας
Ν. Θεσσαλονίκης
Ν. Ιωαννίνων
Ν. Καστοριάς
Ν. Κεφαλληνίας
Ν. Κοζάνης
Ν. Λακωνίας
Ν. Λαρίσης
Ν. Λασιθίου
Ν. Μαγνησίας
Ν. Μεσσηνίας
Ν. Πέλλας
Ν. Ρεθύμνης
Ν. Σερρών
Ν. Τρικάλων
Ν. Φθιώπδας
Ν. Φλώρινας
Ν. Φωκίδας
Ν. Χανίων

Ημερολόγιο Ολοκαυτωμάτων
Επέτειοι Μνήμης
Ολοκαυτωμάτων
Βιβλιογραφία – Πηγές
Τέχνη και Ολοκαυτώματα
Εθνικό Συμβούλιο
Φωτογραφικό Άλμπουμ

Σύνδεσμοι
Επικοινωνία
Αναζήτηση

News Letter

Εγγραφείτε ώστε να ενημερώνεστε για όλες τις εξελίξεις του Δικτύου.

Όνομα

E-mail

 Εγγραφή

Διαγραφή
OK!

/ Ελληνικά Ολοκαυτώματα / info@greekholocausts.gr / - Created by NetPixel